

# ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 4081

Велико Търново, 08.10.2026 г.

Административния съд Велико Търново - VI състав, в закрито заседание в състав:

**СЪДИЯ: РОСЕН БУЮКЛИЕВ**

като разгледа докладваното от съдията Росен Буюклиев административно дело № 325/2025 г. на Административен съд - Велико Търново, за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството по настоящото дело е образувано по искова молба на търговското дружество "Калоян ВТ" ООД със седалище в град Велико Търново. Искът е предявен срещу ответниците Национална агенция по приходите – София и Върховен административен съд – София. От настоящият съд е поискано да бъдат осъдени посочените ответници да заплатят солидарно на ищеца сумата от 279 401, 96 лева обезщетение за претърпени имуществени вреди от нарушение на правото на Европейския съюз, както и сумата от 10 000 лева обезщетение за претърпени неимуществени вреди от същото нарушение, като се претендират и законните лихви върху тези суми. В условията на евентуалност са иска от съда да осъди единствено ответникът Национална агенция по приходите да заплати на ищеца въпросните сума, респективно да бъде осъден ответникът Върховен административен съд да ги заплати на ищеца. Претендират се и съответните лихви върху тези суми.

С протоколно определение, постановено в хода на проведеното открито съдебно заседание на 14.09.2026 година, съставът на съда е приел, че делото е изяснено от фактическа страна, като е дал ход на устните състезания и е обявил, че ще се произнесе със съдебен акт по същество.

В хода на произнасяне по същество по повдигнатия спор, съдът намира, че за правилното му решаване следва да се разтълкуват авторитетно разпоредби на Общностното право и приложими правни принципи, във връзка с което счита за необходимо с оглед на служебното начало, да отправи преюдициално запитване до Съда на Европейския съюз по реда на чл.267, параграф 3 от Договора за функциониране на Европейския съюз.

## I. Страни по делото:

1. Ищец по делото е "Калоян ВТ" ООД със седалище в град Велико Търново, ЕИК 104690966, търговец по смисъла на българското право и юридическо лице.

2. Ответници по делото са Върховният административен съд на Република България, както и Националната агенция за приходите, като и двамата ответници имат статут на юридически лица по силата на закона.

## II. Предмет на делото:

3. Претендирано обезщетение в размер от 279 401, 96 лева за претърпени имуществени вреди от страна на ищеца от достатъчно съществено нарушение на правото на Европейския съюз от страна на

посочените ответници, както и обезщетение в размер от 10 000 лева за претърпени неимуществени вреди, причинени от това същото достатъчно съществено нарушение на правото на Европейският съюз. Както вече се упомена, претендират се и законните лихви върху сумите за обезщетение.

### III. Фактическа обстановка:

4. В резултат на проведено ревизионно производство на ищеца в качеството му на данъчнозадължено лице, включително и за целите на ДДС, е издаден ревизионен акт №Р-04000416002952-091-001 от 06.04.2017 година на органи по приходите в ТД на НАП – Велико Търново. С този акт са определени данъчни задължения, включително и за ДДС, като последните са в общ размер от 144 225, 46 лева. Този ревизионен акт е бил обжалван по административен ред пред Директора на Дирекция “Обжалване и данъчно - осигурителна практика” – Велико Търново. С решение №172 от 26.06.2026 година, този административен орган отхвърля жалбата и потвърждава изцяло ревизионният акт, включително и по отношение на допълнително определените задължения за ДДС. Ищецът подава в Административен съд Велико Търново жалба срещу така потвърдения ревизионен акт. Образувано е административно дело №505/2017 година по описа на Административен съд – Велико Търново. С решението си по това дело съдът изцяло отменя ревизионният акт, включително и в частта за установените допълнителни задължения за ДДС и лихвите върху тях /решение №163 от 17.08.2018 година по посоченото дело/. Ответникът по това дело, Директорът на Дирекция “Обжалване и данъчно - осигурителна практика” - Велико Търново обжалва това решение пред ответника по настоящият иск, Върховен административен съд, който е касационна инстанция по дела с предмет оспорване на ревизионни актове, и чиито решения са окончателни. С решение №5368 от 10.04.2019 година, постановено по АД №12140/2018 година по описа на ВАС, въпросното решение на Административен съд – Велико Търново е отменено, като делото е върнато за ново разглеждане от друг състав на този съд с указания по прилагане на закона. Образувано е дело №232/2019 година по описа на Административен съд – Велико Търново. С решението си по това дело, касаещо частта от ревизионният акт, която определя допълнителни задължения за ДДС, съдът отменя същият в частите му, с които за данъчни периоди месеците април, май, юни, юли, септември, октомври, декември на 2014 година и данъчни периоди месеците януари, февруари, април и май на 2015 година са определени допълнителни задължения за ДДС в общ размер от 75 075,11 лева и лихви върху тази сума в общ размер от 17 662, 38 лева, като потвърждава този акт в частите му, с които за данъчни периоди, месеците май, юни, октомври и декември на 2014 година е установен допълнително ДДС в размер от общо и лихви от общо, както и в частите му, с които за данъчни периоди, месеците февруари, март, април и май на 2015 година е установен допълнително ДДС в общ размер от 63 800, 28 лева, както и лихви в общ размер от общо 10 809,23 лева. Както ищецът, така и Директорът на Дирекция “Обжалване и данъчно – осигурителна практика”- Велико Търново, обжалват решението в частите му, които са неблагоприятни за тях пред касационната инстанция. Съответно Върховният административен съд образува административно дело №11803/2019 година по описа си, като с решение №4546 от 16.04.2020 година по това дело тази юрисдикция окончателно слага край на спора, като оставя в сила решението на Административен съд - Велико Търново в частите му, с които е отхвърлена жалбата на дружеството - ишец срещу ревизионният акт, вкл. и досежно определените с този акт задължения за ДДС и лихвите върху тях, и отменя това решение в частите му, с които е отменен ревизионният акт, вкл. и за посочените по – горе допълнително определени задължения за ДДС и лихвите върху тях, като вместо това отхвърля жалбата на ищеца и в тези и части. В крайна сметка по този начин ВАС потвърждава изцяло данъчните резултати, установени с въпросният ревизионен акт на органите на вторият ответник – Националната агенция по приходите.

Не е спорно, че дружеството е заплатило задълженията по този акт, включително и за ДДС, след като е образувано срещу него изпълнително производство по реда на Данъчно осигурителният процесуален кодекс. Заплатени са и лихвите, които са начислени както със самият ревизионен акт, така и впоследствие.

### IV. Приложими нормативни разпоредби:

#### *Национално право:*

5. В настоящият казус приложими са разпоредбите на Данъчно – осигурителният процесуален кодекс /обн. ДВ, бр. 105 от 29.12.2005 г., в сила от 1.01.2006 г., изменян и допълван/, както и разпоредбите на Законът за отговорността на държавата и общините за вреди /обн. ДВ, бр. 60 от 5.08.1988 г., в сила от 1.01.1989 г., изменян и допълван/.

А/ Разпоредбата на чл.122, ал.1, т.2 от ДОПК предвижда следното: "Органът по приходите може да приложи установения от съответния закон размер на данъка към определена от него по реда на ал. 2 основа, когато е налице едно от следните обстоятелства: налице са данни за укрити приходи или доходи;"

Б) Според хипотезата на чл.122, ал.1, т.4 от ДОПК: "Органът по приходите може да приложи установения от съответния закон размер на данъка към определена от него по реда на ал. 2 основа, когато е налице едно от следните обстоятелства: липсва или не е представена счетоводна отчетност съгласно Закона за счетоводството или воденото счетоводство не дава възможност за установяване на основата за данъчно облагане, както и когато документите, необходими за установяване на основата за облагане с данъци или за определяне на задължителните осигурителни вноски, са унищожени не по установения ред;"

В) Нормата на чл.122, ал.2 от ДОПК предвижда следното: "За определянето на основата за облагане с данъци органът по приходите взема предвид всяко от следните относими към съответното лице обстоятелства: 1. вида и характера на фактически осъществяваната дейност; 2. платените данъци, мита, такси, вноски и други публични вземания; 3. движението и остатъците по банковите сметки; 4. официалните документи и документите с достоверни данни; 5. наемната цена за недвижимите имоти, в които се упражнява цялостно или частично дейността; 6. търговското значение на мястото, където се извършва дейността; 7. капитала и пазарната цена на придобитите имущества към момента на придобиването; 8. брутните приходи/доходи (оборота); 9. броя на заетите за осъществяване на дейността лица; 10. сключените договори от лицето във връзка с осъществяване на дейността му; 11. разликата между доставените и вложените в производството суровини и материали; 12. обобщените данни за реализираната печалба, съответно приходите или доходите от други лица, упражняващи същата или подобна дейност при същите или подобни условия; 13. ценовите и другите условия на сделките, сключени с цел отклонение от данъчно облагане, включително данните за такива сделки между свързани с ревизирания лица; 14. обичайния размер на разходите за живот, издръжка, обучение и лечение, както и на транспортните, дневните и квартирните разходи при пътувания в страната и в чужбина; 15. получените и извършените доставки и упражненото право на данъчен кредит; 16. други доказателства, които могат да послужат за определяне на основата."

Г) Според разпоредбата на чл.1, ал.1 от ЗОДОВ: "Държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност, както и за вредите, причинени от действието на отменени като незаконосъобразни или обявени за нищожни подзаконови нормативни актове."

Д) Разпоредбата на чл.2в, ал.1, т.1 от ЗОДОВ предвижда следното: "Когато вредите са причинени от достатъчно съществено нарушение на правото на Европейския съюз, исковите се разглеждат от съдилищата по реда на: 1. Административнопроцесуалния кодекс – за вреди по чл. 1, ал. 1, както и за вреди от правораздавателната дейност на административните съдилища и Върховния административен съд;"

Е) Според чл.2в, ал.2 от ЗОДОВ "Когато искът по ал. 1 е предявен срещу няколко ответници, делото се разглежда по реда на Административнопроцесуалния кодекс, ако страна по делото е административен съд, Върховният административен съд или юридическо лице за вреди, причинени при или по повод административна дейност."

*Приложимо Общностно право:*

6. Договор за Европейският съюз и Директива 2006/112/ЕО НА Съвета от 28 ноември 2006 година относно общата система на данъка върху добавената стойност /Директивата за ДДС за лаконичност/.

А/ Според чл.4, параграф 3 от ДЕС "По силата на принципа на лоялното сътрудничество, Съюзът и държавите-членки при пълно взаимно зачитане си съдействат при изпълнението на задачите, произтичащи от Договорите. Държавите-членки вземат всички общи или специални мерки, необходими за гарантиране на изпълнението на задълженията, произтичащи от Договорите или от актовете на

институциите на Съюза. Държавите-членки съдействат на Съюза при изпълнението на неговите задачи и се въздържат от всякакви мерки, които биха могли да застрашат постигането на целите на Съюза.”.

Б/ Разпоредбата на чл.273 от Директивата за ДДС предвижда следното: “Държавите-членки могат да наложат други задължения, които те считат за необходими за осигуряване правилното събиране на ДДС и предотвратяване избягването на данъчно облагане, при спазване на условието за равнопоставено третиране между вътрешни сделки и сделки, извършвани между държави-членки от данъчнозадължени лица и при условие, че такива задължения не поражда в търговията между държавите-членки на формалности, свързани с преминаването на границите. Възможността за избор по първа алинея не може да се използва за налагане на допълнителни задължения към тези, установени в глава 3.”.

#### V. Съдебна практика.

##### 1. Национална съдебна практика:

Във връзка с възникналите пред настоящата съдебна инстанция въпроси по тълкуване на нормите на Общностното право няма релевантна национална съдебна практика. Върховният административен съд досега в практиката си избягва да даде отговор на въпроса дали нормата на чл.273 от Директивата за ДДС предоставя права на частноправните субекти и дали те са или могат да бъдат адресати на разпоредените с тази разпоредба правни последици.

##### 2. Практика на Съда на Европейския съюз:

Според третият диспозитив на Решението на Съда по дело C-568/08 “Що се отнася до отговорността на държавата за вреди, причинени на частноправните субекти поради допуснати от нея нарушения на правото на Съюза, увредените частноправни субекти имат право на обезщетение, когато целта на нарушената правна норма на Съюза е да се предоставят права на частноправните субекти, нарушението на тази норма е достатъчно съществено и съществува пряка причинно-следствена връзка между нарушението и претърпяната вреда. При липсата на правни разпоредби на Съюза в тази област, когато тези условия са налице, следва съгласно вътрешния правен ред на всяка държава членка да се определят критериите, въз основа на които трябва да се установят и оценят вредите, произтичащи от нарушение на правото на Съюза в областта на възлагането на обществени поръчки, стига да се спазват принципите на равностойност и ефективност.”.

С решение по дело C-429/09 Съдът е постановил следното: “1) Работник, който — подобно на г-н Fuß в случая по главното производство — като пожарникар, нает в оперативна служба, която е част от общественния сектор, е полагал труд при средна продължителност на седмичното работно време, надвишаваща предвидената в член 6, буква б) от Директива 2003/88/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 4 ноември 2003 година относно някои аспекти на организацията на работното време, може да се позовава на правото на Съюза, за да ангажира отговорността на органите на съответната държава членка и да получи обезщетение за вредата, претърпяна вследствие на нарушаването на тази разпоредба.

2) Правото на Съюза не допуска национална правна уредба като разглежданата в главното производство:

— която обвързва — като запитващата юрисдикция следва да провери това — правото на работниците в общественния сектор да получат обезщетение за вредата, претърпяна в резултат на извършено от органите на съответната държава членка нарушение на разпоредба на правото на Съюза, в дадения случай член 6, буква б) от Директива 2003/88, с условие, изведено от понятието за виновно противоправно поведение, което надхвърля това за достатъчно съществено нарушение на това право.

— която обвързва правото на работниците в общественния сектор да получат обезщетение за вредата, претърпяна в резултат на извършено от органите на съответната държава членка нарушение на член 6, буква б) от Директива 2003/88, с условието предварително да се отправи молба до работодателя с оглед на спазването на тази разпоредба.

3) Обезщетението, което дължат органите на държавите членки за вредите, които са причинили на частноправните субекти с нарушения на правото на Съюза, трябва да съответства на претърпените вреди. При липсата на разпоредби на правото на Съюза в тази област трябва по националното право на държавата членка да се определи, при спазване на принципите на равностойност и ефективност, от една страна, как да бъде обезщетен работник като г-н Fuß в случая по главното производство за вредата, причинена вследствие на нарушаването на разпоредба на правото на Съюза — с допълнителна почивка или с парично обезщетение, — и от друга страна, по какви правила да се изчисли това обезщетение. Предвидените в членове 16—19 от Директива 2003/88 референтни периоди са ирелевантни в това отношение.”.

В решение по дело C-420/11 Съдът на Европейския съюз е посочил следното: “Съгласно правото на Съюза и без да се засягат по-малко ограничителните норми на националното право в областта на отговорността на държавата, обстоятелството, че в нарушение на споменатата директива не е извършена оценка на въздействието върху околната среда, по принцип не предоставя само по себе си право на частноправен субект на обезщетение на чисто имуществените вреди, причинени поради обезценяването на стойността на недвижимия му имот вследствие на въздействието върху околната среда на споменатия проект. Националният съд обаче следва да провери дали са изпълнени изискванията на правото на Съюза по отношение на правото на обезщетение, и по-специално наличието на пряка причинно-следствена връзка между твърдяното нарушение и претърпените вреди.”.

В решение по дело C-576/15 Съдът постановява следното: “Член 2, параграф 1, буква а), член 9, параграф 1, член 14, параграф 1 и членове 73 и 273 от Директива 2006/112/ЕО на Съвета от 28 ноември 2006 година относно общата система на данъка върху добавената стойност, както и принципът на данъчен неутралитет трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат национална правна уредба като разглежданата в главното производство, по силата на която, когато в склада на данъчнозадълженото лице липсват стоки, които са му доставени, и свързаните с тях данъчни документи не са отразени в счетоводството на данъчнозадълженото лице, данъчната администрация може да презюмира, че данъчнозадълженото лице впоследствие е продало посочените стоки на трети лица, и да определи данъчната основа за продажбите на посочените стоки на базата на фактите, които са и известни, в съответствие с правила, които не са предвидени в посочената директива. Запитващата юрисдикция следва обаче да се увери, че разпоредбите на тази национална правна уредба не надхвърлят необходимото за осигуряване на правилното събиране на данъка върху добавената стойност и за предотвратяване на измамите.”.

В решението по дело C-648/16 Съдът е постановил следното: „Директива 2006/112/ЕО на Съвета от 28 ноември 2006 година относно общата система на данъка върху добавената стойност и принципите на данъчен неутралитет и на пропорционалност трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат национална правна уредба като разглежданата в главното производство — която дава право на данъчната администрация, когато установи съществени несъответствия между декларираните и очакваните съгласно секторни проучвания приходи, да използва основан на тези секторни проучвания метод за определяне на размера на оборота на данъчнозадълженото лице и с оглед на това да издаде акт за установяване на допълнителни задължения за данъка върху добавената стойност (ДДС) — при условие че тази правна уредба и прилагането ѝ позволяват при спазване на принципа на данъчен неутралитет, принципа на пропорционалност и правото на защита данъчнозадълженото лице да оспори получените по посочения метод резултати, като се основа на всички доказателства в обратен смисъл, с които разполага, и да упражни правото си на приспадане в съответствие с разпоредбите на дял X от Директива 2006/112, което запитващата юрисдикция следва да провери.

Принципът на пропорционалност допуска национална правна уредба, съгласно която производство по установяване на задължения за данъци може да се образува само при съществени несъответствия между оборота, деклариран от данъчнозадълженото лице, и оборота, определен по индуктивен метод въз основа на оборота на упражняващите същата дейност лица. Секторните проучвания, които се използват за целите на установяването на оборота по метода на индукцията, би трябвало да бъдат точни, надеждни и актуални. Наличието на несъответствие създава само оборима презумпция, която данъчнозадълженото лице може да опровергае с доказателства в обратен смисъл.

С оглед на това данъчнозадълженото лице трябва, от една страна, да има възможност да оспори точността на разглежданото секторно проучване и/или релевантността му за преценката на неговия конкретен случай. От друга страна, данъчнозадълженото лице трябва да има възможност да изложи

обстоятелствата, поради които декларираният от него оборот, макар и по-нисък от определения по индуктивен метод оборот, отразява реално дейността му през съответния период. Тъй като прилагането на секторно проучване налага данъчнозадълженото лице да доказва евентуално и отрицателни факти, принципът на пропорционалност изисква стандартът на доказване да не бъде прекомерно висок.“

#### VI. Доводи на страните.

3. Ищецът поддържа, че чрез издаденият ревизионен акт, както и чрез окончателното съдебно решение, което потвърждава законосъобразността му, както органите по приходите, работещи в системата на ответника Национална агенция по приходите, така и Върховният административен съд, допускат съществено нарушение на правото на Съюза. Конкретно се сочат като нарушени разпоредбите на членове 167, 168, 178, буква „а“, чл.179 и чл.273 от Директивата за ДДС, както и принципа на пропорционалност и принципа на данъчен неутралитет. Поддържа, че въпросните норми и принципи предоставят на частноправните субекти права, които ответниците не са спазили, издавайки и потвърждавайки въпросният ревизионен акт. Поддържа, че в случая нарушенията са достатъчно съществени, като те са в пряка е непосредствена причинна връзка с претърпените от дружеството вреди. Позицията се в това отношение по-специално на следните решения на Съда, а именно: C-324/11; C-78/00; Съединени дела C-80/11 и C-142/11; C-110/98; C-255/02; C-576/15; C-648/16; C-332/15; C-159/17 и C-664/16. В тези решения според ищеца е третиран принципът на данъчен неутралитет, принципът на пропорционалност и на ефективност, които не са съобразени от ответниците в актовете им. Позицията се на практиката на Съда ищецът намира, че са налице универсалните предпоставки за ангажиране на отговорността на сочените в молбата ответници, които са следните: нарушена е правна норма, съответно принцип, който правото на ЕС предоставя на частноправните субекти; нарушението е достатъчно съществено, между това нарушение и вредите, понесени от него като частно правен субект, има причинно следствена връзка.
4. Ответниците намират, че няма нарушение на правото на Съюза, още повече съществено такова. Следователно искът следва да се отхвърли изцяло.

#### VII. Мотиви за отправяне на преюдициалното запитване.

5. Въпреки поддържаното от ищеца, при прочит на ревизионният акт, по повод на който се сочи допуснато от ответниците съществено нарушение на правни норми и принципи на правото на Съюза, се констатира, че всъщност с този акт не са установени допълнителни задължения за данък върху добавената стойност по повод на отречено право на приспадане на този данък. С акта са установени допълнителни задължения за ДДС чрез начисляването му върху презюмирани доставки. В случая са ползвани правните инструменти на националната разпоредба на чл.122 от ДОПК, като е намерено, че става въпрос за счетоводство, което не позволява определяне на основите за облагане, както и за наличие на данни за укрити приходи от облагаеми по същността си доставки. Съответно, данъчните основи за облагане с ДДС са определени чрез механизма на чл.122, ал.2 от ДОПК за всеки един данъчен период по ЗДДС.
6. Следователно, сочената от ищеца практика на СЕС, касаеща принципите на правото на СЕС на плоскостта на съществуването, признаването и упражняването на правото на приспадане на ДДС, както и разтълкуването от СЕС норми, които касаят условията, при които правните субекти могат да ползват това право, и да се позоват на спазване на относими при упражняването му принципи, са неотнормисими в конкретния случай.
7. При констатираните факти, както и с оглед приложеният от ответниците правен инструмент на националното право, чрез който косвеният данък е доначислен, приложим е институтът на чл.273, изречение първо от Директивата за ДДС, както е разтълкуван в решение по дело C-576/15 и решение по дело C-648/16.
8. Доколкото както от практиката на Съда, така и от изискването на националната разпоредба на чл.2в, ал.1 от ЗОДОВ следва, че за ангажиране на отговорността на държавата-членка се изисква нарушаване на правна разпоредба или принцип от правото на Съюза, които предоставят права на частноправните субекти, то в главното производство настоящата инстанция следва да даде отговор на въпроса дали чл.273 от Директивата за ДДС предоставя такива субективни права на ищеца.

9. На пръв поглед отговорът на този въпрос е ясен, доколкото от граматическия

прочит на тази общностна разпоредба следва, че тя е адресирана към държавата – членка и нейните институции и органи на власт.

10. От друга страна обаче от цитираните по-горе две решения на Съда /по дела

C-576/15 и C-648/16/ е видно, че тази разпоредба се прилага от държавите - членки само и единствено в съответствие с принципите на пропорционалност и на данъчен неутрализитет, които принципи пряко ползват частноправните субекти в качеството им на данъчно задължени лица за ДДС.

11. При това положение съдът намира, че ще е полезно за главното производство

по делото да се даде отговор на въпроса дали нормата на чл.273 от Директивата за ДДС е адресирана до частноправните субекти, когато същата трябва да се прилага от държавата членка и нейните институции при съобразяване на принципи на правото на Съюза, на които тези субекти могат директно да се позоват.

При така изложените по-горе доводи и съображения, Великотърновския административен съд, шести състав

## **О П Р Е Д Е Л И:**

ОТМЕНЯ протоколното си определение от 14.09.2026 година по АД №325 по описа на съда за 2025 година, с което делото е обявено за изяснено и е даден ход по същество.

ОТПРАВЯ преюдициално запитване до Съда на Европейския съюз съгласно член 267, първи параграф, буква „б“, предложение второ от Договора за функционирането на Европейския съюз със следният въпрос: Разпоредбата на чл.273 от Директива 2006/112/ЕО на Съвета от 28 ноември 2006 година относно общата система на данъка върху добавената стойност следва ли да се възприема като адресирана и до частноправните субекти, респективно до задължените за ДДС лица, когато при прилагането и трябва да бъдат съобразявани основните принципи на правото на Европейския съюз, на които същите субекти, респективно задължените за ДДС лица могат да се позоват?

СПИРА на основание член 631, алинея 1 от Гражданския процесуален кодекс производството по делото до произнасяне на Съда на Европейския съюз.

ОПРЕДЕЛЕНИЕТО не подлежи на обжалване.

**СЪДИЯ:**